

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рідномовна освіта:

**Українська мова з методикою навчання,
Дитяча література з методикою навчання**

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2023 рік

Розробники:

Нежива Людмила Львівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти
 Паламар Світлана Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти
 Дубовик Світлана Григоріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти

Викладачі:

Нежива Людмила Львівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти
 Паламар Світлана Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти
 Дубовик Світлана Григоріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 6 від «31» 08 2022 року

Завідувач кафедри Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

«31» 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта» Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму перевірено

« »   2022 р.

Заступник декана Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Бондаренко Г.), «28» 08 2023 р. Протокол № 7
 (підпис) (ПБ)
 на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р. Протокол №
 (підпис) (ПБ)
 на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р. Протокол №
 (підпис) (ПБ)
 на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р. Протокол №
 (підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рідномовна освіта: Українська мова з методикою навчання Дитяча література з методикою навчання		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Модуль 1. Українська мова з методикою навчання		
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240	
Курс	1, 2	1, 2
Семестр	2, 3	2, 3
Кількість змістовий модулів із розподілом:	4	
Обсяг кредитів	8	8
Обсяг годин, в тому числі:	240	240
Аудиторні	112	32
Лекцій	20	8
Семінарських	10	10
Практичних	74	10
Лабораторних	8	4
Модульний контроль	16	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	82	208
Форма семестрового контролю	Залік	Екзамен
Модуль 2. Дитяча література з методикою навчання		
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Курс	1, 2	1, 2
Семестр	2, 3	2, 3
Кількість змістовий модулів із розподілом:	6	2
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	-
Лекцій	20	4
Семінарських	16	4
Практичних	40	16
Лабораторних	8	-
Самостійна робота	54	156
Семестровий контроль	30	-
Форма семестрового контролю	екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розкриття наукових концепцій дидактико-методичних понять, методів і технологій навчання української мови й ознайомлення з літературними творами для дітей; формування особистості майбутнього педагога, який зорієнтований на професійний розвиток студентів сучасних закладів освіти; формування предметно-методичної компетентності, що уможливорює високий рівень педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу під час вирішення актуальних питань методики навчання української мови й літературного читання студентів спеціальності «Початкова освіта»; здатність на творчому рівні використовувати набуті знання із фахової методики, розв'язувати професійні задачі з урахуванням сучасних освітніх стратегій, фахових інтересів студентів та актуальних потреб початкової мовно-літературної освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта дисципліна «Рідномовна освіта» забезпечує формування таких компетентностей:

1) загальних

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2) спеціальних (фахових)

СК- 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

3. Результати навчання за дисципліною:

ПР-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної мови в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей (мовно-літературної) в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

4. Структура навчальної дисципліни

Українська мова з методикою навчання

Тематичний план для денної форми навчання

1 курс, II семестр

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Аудиторна					Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	

Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ							
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука	18	2	2	4			10
Тема 2. Наукові основи методики навчання грамоти	16	2		4			10
Тема 3. Методика навчання грамоти та її основні етапи	26	2		12	2		10
МКР 4 год.	4						
Усього	60	6	2	20	2		30
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ УСНОГО І ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів	28	2	2	8			16
Тема 2. Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО	24	2		10	2		10
МКР 4 год.	4						
Усього	52	4	2	18	2		26
Разом	120	10	4	38	4		56

2 курс, III семестр

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИВЧЕННЯ ФОНЕТИКИ, ЛЕКСИКОЛОГІЇ Й ОРФОГРАФІЇ							
Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	5	2		2			1
Тема 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
Тема 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
Тема 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі	11	2		6			3
МКР 4 год.							
Усього	38/4	8		20			10
Змістовий модуль 2. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИВЧЕННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ГРАМАТИКИ							
Тема 1. Морфологія і методика навчання її в початковій школі	18	2	4	6			6
Тема 2. Морфеміка і методика навчання її в	10		2	4			4

початковій школі							
Тема 3. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі	16			6	4		6
МКР	4 год.						
Семестровий контроль	30 год.						
Усього	44/4	2	6	16	4		16
Разом	120	10	6	36	4		26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт							
	Аудиторна						Самостійна	Модульний контроль
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ								
Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	4	2				2		
Тема 2. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти	22		2			20		
Тема 3. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти	22		2			20		
Тема 4. Основні періоди й етапи навчання грамоти	22				2	20		
Усього	70	2	4		2	62		
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ								
Тема 1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів	18	2		2		14		
Тема 2. Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз програм	16		2			14		
Тема 3. Функціональні особливості розповіді, опису, міркування, як видів монологічного мовлення	16		2			14		
Усього	50	2	4	2		42		
Разом	120	4	8	2	2	104		

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИВЧЕННЯ ФОНЕТИКИ, ЛЕКСИКОЛОГІЇ Й ОРФОГРАФІЇ							

Тема 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання»	4	2					2
Тема 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі	22		2				20
Тема 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі	22		2				20
Тема 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі	22				2		20
Усього	70	2	4		2		62
Змістовий модуль 2. УКРАЇНЬСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИВЧЕННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ГРАМАТИКИ							
Тема 1. Морфологія і методика навчання її в початковій школі	18	2		2			14
Тема 2. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі	16		2				14
Тема 3. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі	16		2				14
Усього	50	2	4	2			42
Разом	120	4	8	2	2		104

Дитяча література з методикою навчання
Тематичний план для денної форми навчання
 1 курс, II семестр

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинарські	Практичні	Лабораторні	МКР	
1	2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 1. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ							
Тема 1. Дитяча література як предмет вивчення	4	2					
Тема 2. Література для дітей і про дітей XIX ст.	2	2					
Тема 3. Фольклор для дітей.	2			2			
Тема 4. Українські народні казки	2			2			
Тема 5. Твори Бориса Грінченка для дітей	2			2		2	
Тема 6. Письменники XIX ст. для дітей	12		2				10
Усього за модулем 1.	24	4	2	6	-	2	10
Змістовий модуль 2. РОЗВИТОК УКРАЇНЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ XIX–XX ст.							
Тема 1. Література для дітей і про дітей на межі XIX – XX ст.	2	2				2	

Тема 2. Тематичне і жанрове оновлення літератури для дітей у ХХ ст.	2	2					
Тема 3. Літературна казка кінця ХІХ – початку ХХ ст.	2		2				
Тема 4. Проза для дітей ІІ половини ХІХ ст.	12		2				12
Тема 5. Письменники-модерністи для дітей	2			2			
Тема 6. Твори В. Сухомлинського для дітей	2			2			
Тема 7. Поетичні твори І.Світличного, Ліни Костенко, М. Вінграновського для дітей ІІ половини ХХ ст.	2			2			
Тема 8. Творчість Всеволода Нестайка	2			2			
Тема 9. Гумористичні твори для дітей	2			2			
Тема 10. Виразне читання творів українських письменників ХХ ст.	2				2		
Усього за модулем 2.	32	4	4	10	2	2	12
Змістовий модуль 3. ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»							
Тема 1. Зміст і структура курсу «Літературне читання»	14	2				2	10
Тема 2. Типові освітні програми	2		2				
Тема 3. Особливості змісту підручників «Літературне читання». Аналіз методичних посібників, методичних статей з формування навички читання	2			2			
Тема 4. Організація творчої діяльності учнів на основі прочитаного	12			2			10
Тема 5. Формувальне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з літературного читання	2				2		
Усього за модулем 3	32	2	2	4	2	2	20
Усього годин	90	10	8	20	4	6	42

2 курс, ІІІ семестр

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	МКР	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 4. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ							
Тема 1. Література для дітей ХХІ ст.: Поезія. Казкотерапія	2	2				2	
Тема 2. Сучасна поезія для дітей	2			2			

Тема 3. Казки сучасних українських письменників	2			2			
Тема 4. Література для дітей ХХІ ст.: Проза. Драматургія	2	2					
Тема 5. Пригодницька проза Олександра Дерманського	2			2			
Тема 6. Творчість Лесі Ворониної	2			2			
Тема 7. Твори для дітей Зірки Мензатюк	2			2			
Тема 8. Жанрові особливості української літератури для дітей	7		2				3
Усього за модулем 4.	21	4	2	10	-	2	3
Змістовий модуль 5. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ							
Тема 1. Методика формування навички читання в контексті літературного читання	2	2					
Тема 2. Етапи роботи з художнім твором на уроках літературного читання	2			2			
Тема 3. Методика проведення вправ на формування правильності, швидкості, усвідомленості, виразності читання	2				2		
Тема 4. Аналіз художнього твору на уроках літературного читання	7	2				2	3
Тема 5. Методика читання оповідання	2			2			
Тема 6. Методика аналізу казки, легенди	2			2			
Тема 7. Діагностика рівня сформованості читацької компетентності молодших школярів. Формувальне оцінювання з літературного читання.	2		2				
Усього за модулем 5.	19	4	2	6	2	2	3
Змістовий модуль 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ							
Тема 1. Лекція. Сучасний урок літературного читання	9	2			2	2	3
Тема 2. Типи і змістове наповнення уроків літературного читання	2		2				
Тема 3. Інтегрований урок літературного читання	2			2			
Тема 4. Розроблення сценаріїв уроків літературного читання поезії, оповідання, казки із застосуванням Smart- дошки; створення казки за поданою схемою розгортання подій	5			2			3
Тема 5. Шкільні проекти в початковій школі	2		2				
Усього за модулем 6	20	2	4	4	2	2	6
Семестровий контроль	30						
Усього годин	90	10	8	20	4	6	12

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МКР	
1	2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА: СПЕЦИФІКА І РОЗВИТОК							
Тема 1. Дитяча література: становлення і розвиток. Усна народна творчість	10	2	2	2	-	-	15
Тема 2. Жанрово-стильова специфіка української дитячої літератури ХІХ-ХХ ст.	8	-	-	2	-	-	15
Тема 3. Жанрова специфіка української дитячої літератури новітнього періоду	10	-	-	2	-	-	15
Змістовий модуль. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»							
Тема 1. Методика проведення вправ на формування правильності, швидкості, усвідомленості, виразності читання	14	-	-	2	-	-	15
Тема 2. Аналіз художнього твору на уроках літературного читання	12	-	2	2	-	-	15
Тема 3. Методика роботи з загадками, прислів'ями, лічилками, скоромовками	6	-	-	-	-	-	15
Тема 4. Методика читання прозових творів	6	-	-	-	-	-	15
Тема 5. Методика читання віршованих творів	8	-	-	2	-	-	15
Тема 6. Типи уроків літературного читання	10	2	-	2	-	-	21
Тема 7. Система оцінювання досягнень молодших школярів з літературного читання. Діагностика рівня сформованості навички читання	6	-	-	2	-	-	15
Усього годин	180	4	4	16	-	-	156

5. Програма навчальної дисципліни**МОДУЛЬ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ****1 курс, II семестр****Змістовий модуль № 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ****Лекція 1.1. Методика навчання української мови як педагогічна наука**

Вивчення курсу "Рідномовна освіта: Українська мова з методикою навчання" у контексті Нової української школи. Зміст курсу, загальна характеристика його основних розділів. Лінгвістичні основи викладання української мови. Нормативні документи, які регулюють мовну освіту в початковій школі.

Лінгводидактичні основи початкового курсу української мови. Поняття про принципи навчання української мови. Класифікація принципів навчання української мови. Поняття методів навчання та їх класифікація.

Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу в початковій школі. Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі.

Основні поняття теми: принципи навчання, методи і прийоми навчання, форми навчання, засоби навчання, освітні технології навчання.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 5];

додаткова: [2, 3, 6].

Лекція 1.2. Наукові основи методики навчання грамоти.

Навчання грамоти як засіб набуття дітьми перших навичок правильного читання і письма, формування їх мислення і розвиток мови. Основні завдання: розвиток фонетико-фонематичного слуху, розвиток мовлення, формування читацької навички, формування каліграфічного письма.

Психолого-педагогічні основи: підбір форм, методів і видів роботи із врахуванням психологічних особливостей першокласника (мовлення, мислення, увага, уява, сприймання).

У сучасній школі навчання грамоти шестирічних першокласників здійснюється за звуковим аналітико-синтетичним методом.

Основні поняття теми: навчання грамоти, лінгвістичні основи, психолого-педагогічні основи, методи навчання грамоти, аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні методи, буквоскладальний, метод цілих слів.

Рекомендована література:

основна: [1, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 4].

Лекція 1.3. Методика навчання грамоти та її основні етапи

Періоди навчання грамоти, їх завдання. Добукварний період. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями.

Завдання букварного періоду. Основні граматичні поняття цього періоду; основні знання, уміння й навички, які формуються протягом букварного періоду, спрямовані на формування механіки читання. Особливості роботи на першому та другому етапах букварного періоду.

Упорядкування граматичного ладу мовлення. Оволодіння граматичною будовою мови. Формування умінь орфоепічного читання, відповідно до норм української літературної вимови. Визначення теми і мети уроку вивчення нової букви. Методика проведення звукової роботи.

Особливості навчання грамоти молодших школярів у післябукварний період. Формувальне оцінювання навчальних досягнень першокласників.

Основні поняття теми: навчання грамоти, добукварний період, букварний період, післябукварний період, урок.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 5];
додаткова: [1, 2, 3].

Семінарське заняття 1. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти

Практичне заняття 1.1. Фонетичне членування потоку мовлення. Чергування голосних і приголосних звуків

Практичне заняття 1.2. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі

Практичне заняття 1.3. Змістове забезпечення уроків навчання грамоти у добукварний період

Практичне заняття 1.4. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі

Практичне заняття 1.5. Прийоми звукового аналізу і синтезу

Практичне заняття 1.6. Урок навчання грамоти добукварного періоду

Практичне заняття 1.7. Структура і методика уроків читання букварного періоду

Практичне заняття 1.8. Структура і методика уроків письма букварного періоду

Практичне заняття 1.9. Опрацювання звуків і букв на другому етапі букварного періоду

Практичне заняття 1.10. Моделювання уроку на вивчення букви, яка позначає приголосний м'який та приголосний твердий звуки

Лабораторне заняття 1.1. Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду.

Змістовий модуль № 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ УСНОГО І ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Лекція 2.1. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів

Поняття про мовлення. Мовлення і мислення. Наукові підходи до визначення поняття «мовленнєва діяльність». Характеристика мовленнєвої діяльності.

Особливості зовнішнього і внутрішнього мовлення. Види мовленнєвої діяльності: слухання, говоріння, читання, письмо.

Психолінгвістичні моделі породження сприйняття та розуміння мовленнєвого висловлювання.

Методика навчання учнів початкових класів різним видам мовленнєвої діяльності.

Основні поняття теми: лінгводидактика, засади лінгводидактики, мовлення, зв'язне мовлення, функції мовлення, мовленнєві і текстотворчі уміння і навички учнів.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 3, 4, 5];

додаткова: [1, 3, 4, 5].

Лекція 2.2. Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО

Зв'язне висловлювання. Текст як лінгвістичне поняття. Культура мовлення. Структура і зміст програми з розвитку мовлення. Методи розвитку мовлення: імітативні, комунікативні, метод конструювання.

Методика навчання розповіді у початкових класах ЗЗСО. Методика навчання опису у початкових класах ЗЗСО. Методика навчання учнів початкових класів створювати тексти-міркування.

Розвиток орфоепічних умінь. Робота над інтонацією мовлення. Лексичний рівень роботи з розвитку мовлення. Види вправ із лексики. Методика роботи над словосполученням і реченням. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту.

Основні поняття теми: зовнішнє, внутрішнє, говоріння, слухання, читання, письмо, факти мови, мовлення і позамовні чинники, монологічне, діалогічне мовлення, процес створення продукту зв'язного висловлювання.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 3, 4, 5];

додаткова: [1, 3, 4, 5].

Семінарське заняття 2. Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови у початкових класах ЗЗСО

Практичне заняття 2.1. Рецептивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення

Практичне заняття 2.2. Продуктивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення

Практичне заняття 2.3. Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі

Практичне заняття 2.4. Методика роботи над словосполученням і реченням у початковій школі

Практичне заняття 2.5. Функціональні особливості опису як виду монологічного мовлення

Практичне заняття 2.6. Функціональні особливості розповіді як виду монологічного мовлення

Практичне заняття 2.7. Функціональні особливості міркування як виду монологічного мовлення

Практичне заняття 2.8. Формування мовленнєвих умінь у молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз Типової програми Р.Шияна

Практичне заняття 2.9. Формування мовленнєвих умінь у молодшого школяра на сучасному етапі. Аналіз типової програми О.Савченко

Лабораторне заняття 2.1. Типи уроків з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів

2 курс, III семестр

**Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ
ВИВЧЕННЯ ФОНЕТИКИ, ЛЕКСИКОЛОГІЇ Й ОРФОГРАФІЇ**

Тема 1. Лекція 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» у контексті нової української школи. Зміст курсу «Українська мова з методикою навчання». Загальна характеристика його основних розділів. Лінгвістичні основи курсу української мови. Загальна характеристика основних мовних понять. Поняття про мовні одиниці різних рівнів.

Лінгводидактичні основи початкового курсу української мови. Поняття про принципи навчання української мови. Класифікація принципів навчання української мови. Поняття про загальнодидактичні принципи навчання української мови. Поняття про специфічні методичні принципи навчання української мови.

Класифікація методів навчання української мови. Різні підходи до класифікації методів навчання української мови: за джерелом знань (Д.О. Лордкіпанідзе, Є.Я. Голант, Н.М. Верзілін); за характером логіки пізнання (І.Я. Лернер); за рівнем проблемності засвоєння знань і рівнем учіння (М.І. Махмутов); на основі цілісного підходу до процесу – методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, робота з підручником, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, проекти); методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ігри, створення інтересу у процесі навчання, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід учня; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні); методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні) (Ю.К. Бабанський).

Поняття про форми організації навчальної діяльності учнів на уроках української мови. Загальна характеристика засобів навчання української мови. Поняття про освітні технології навчання і застосування їх на уроках української мови в початковій школі. Психолого-педагогічні умови впровадження освітніх технологій в освітньому процесі початкової школи на уроках вивчення української мови. Організація інклюзивного навчання на уроках української мови.

Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи на уроках української мови.

Основні поняття теми: принципи навчання, методи і прийоми навчання, форми навчання, засоби навчання, освітні технології навчання.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 5]

Додаткові [2, 3, 6]

Тема 1. Практичне заняття 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (2 год.)

Тема 2. Лекція 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання фонетики. Фонетичне членування потоку мовлення,

словесний, логічний наголоси як засоби його оформлення. Аспекти вивчення мовних звуків. Звук як мовна одиниця. Поділ звуків на голосні і приголосні звуки. Класифікація голосних звуків. Класифікація приголосних звуків.

Методика вивчення фонетики у контексті нової української школи. Урок вивчення фонетики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення фонетики. Види уроків вивчення фонетики в початковій школі.

Методика вивчення теми «Голосні звуки». Методика вивчення теми «Приголосні звуки». Методика вивчення теми «Наголошені і ненаголошені голосні звуки». Методика вивчення теми «Дзвінки і глухі приголосні звуки». Методика вивчення теми «Тверді і м'які приголосні звуки». Методика вивчення тем «Склад» і «Наголос». Методика проведення фонетичних розборів у початковій школі.

Основні поняття теми: предмет і завдання фонетики; фонетичне членування потоку мовлення, словесний, логічний наголоси; аспекти вивчення мовних звуків; звук як мовна одиниця; голосні і приголосні звуки; урок вивчення фонетики, мета і цілі уроку вивчення фонетики, вимоги до уроку вивчення фонетики, види уроків вивчення фонетики.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Тема 2. Практичне заняття 2. Фонетика і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 3. Лекція 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання лексикології. Слово як мовна одиниця. Лексичне значення слова. Джерела української лексики. Лексичні значення слів. Тлумачення значення слів. Робота з тлумачним словником української мови. Склад лексики сучасної української мови з погляду походження її. Склад лексики сучасної української мови з погляду стилістичного вживання її.

Методика вивчення елементів лексикології у контексті нової української школи. Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі. Організація вивчення лексикології на уроках української мови. Урок вивчення лексикології, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексикології, види уроків вивчення лексикології. Словникова робота в початковій школі. Методика вдосконалення мовлення учнів на лексичному рівні. Словниково-логічні вправи.

Методика вивчення основних тем із лексикології з початкового курсу української мови: «Однозначні і багатозначні слова», «Пряме і переносне значення слова», «Синоніми», «Антоніми». Методика опрацювання фразеологічних одиниць із молодшими школярами. Методика проведення лексичного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: лексика, лексичні одиниці, слово як мовна одиниця, лексичне значення слова, багатозначні слова, омоніми, синоніми,

антоніми, пароніми, фразеологічні звороти, діалектизми, урок вивчення лексики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексики, види уроків вивчення лексики, методика вивчення лексики.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [1, 3, 6]

Тема 3. Практичне заняття 3. Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 4. Лекція 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання орфографії. Правила правопису. Принципи орфографії. Фонетичний принцип орфографії. Морфологічний принцип орфографії. Історичний принцип орфографії. Семантичний принцип орфографії.

Методика вивчення орфографії у контексті нової української школи. Методика вивчення груп орфографічних правил. Умови формування орфографічної грамотності молодших школярів. Психологічні основи методики навчання орфографії. Система орфографічних вправ і їх роль у набутті учнями міцних орфографічних навичок. Методика проведення орфографічного розбору.

Методика вивчення фонетичних написань. Методика вивчення морфологічних написань. Методика вивчення традиційних написань. Методика вивчення семантичних написань. Методика вивчення орфографічних правил у початкових класах Система орфографічних вправ на уроках української мови. Орфографічні розбори і методика їх проведення в початкових класах

Основні поняття теми: орфографія, принципи орфографії, фонетичний принцип, морфологічний принцип, історичний принцип, семантичний принцип, орфографічні правила, види орфографічних вправ.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 4]

Додаткові [2, 4, 5]

Тема 4. Практичне заняття 4. Орфографія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

**Змістовий модуль II. УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ
ВИВЧЕННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ГРАМАТИКИ**

Тема 5. Лекція 5. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Морфологія як розділ граматики. Предмет і завдання морфології. Самостійні частини мови (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник). Службові частини мови (прийменник, частка, сполучник).

Методика вивчення морфології у контексті нової української школи. Методика вивчення самостійних частин мови. Методика вивчення службових частин мови.

Методика вивчення основних тем із морфології з початкового курсу української мови: «Іменник» у початкових класах (2 – 4 класи), «Прикметник» у початкових класах (2 – 4 класи), «Дієслово» в початкових класах (2 – 4 класи), «Числівник» у початкових класах (4 клас), «Займенник» у початкових класах (4 клас), «Прислівник» у початкових класах (4 клас). Методика проведення морфологічного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: самостійні частини мови, службові частини мови.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 5]

Додаткові [1, 3, 6]

Тема 5. Практичні заняття 5-7. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (6 год.)

Тема 5. Семінарське заняття 1-2. Морфологія і методика навчання її в початковій школі (4 год.)

Тема 6. Практичне заняття 8-9. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (4 год.)

Тема 5. Семінарське заняття 3. Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (2 год.)

Тема 7. Лекція 7. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання синтаксису. Поняття про синтаксичні одиниці. Типи речень за метою висловлювання. Типи речень за інтонаційним оформленням. Члени речення (головні і другорядні). Однорідні члени речення (головні і другорядні).

Методика вивчення синтаксису у контексті нової української школи. Методика вивчення основних тем із синтаксису з початкового курсу української мови: «Розповідні, питальні і спонукальні речення», «Окличні і неокличні речення», «Зв'язок слів у реченні», «Головні члени речення», «Другорядні члени речення», «Однорідні члени речення». Методика проведення повного синтаксичного розбору в початковій школі.

Основні поняття теми: синтаксис, основні синтаксичні одиниці.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 5]

Додаткові [2, 5, 6]

Тема 7. Практичні заняття 10-12. Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (6 год.)

МОДУЛЬ 2. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ
Змістовий модуль 1. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА: ОСОБЛИВОСТІ, СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК

Тема 1. Специфіка дитячої літератури та її значення в сучасному освітньому просторі

Вступ. Зміст і завдання курсу. Специфіка літератури для дітей. Періодизація історії української літератури для дітей. Основні етапи розвитку дитячої літератури. Дитячий фольклор як сегмент усної народної творчості. Жанри дитячого фольклору. Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури.

Основні поняття теми: дитяча література, специфіка літератури для дітей, історія літератури для дітей, періодизація, дитячий фольклор.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Тема 2. Література для дітей і про дітей ХІХ ст.

Загальні тенденції розвитку української дитячої літератури II пол. ХІХ – початку ХХ ст. «Буквар Южноруський» Тараса Шевченка. Літературні казки Марка Вовчка. Байкарство Леоніда Глібова. Сміхова культура українського народу у творах С. Руданського. Борис Грінченко – педагог, письменник, громадський діяч. Українська читанка «Рідне слово», літературні казки та оповідання Бориса Грінченка. Перший український дитячий журнал «Дзвінок».

Основні поняття теми: Підручники, літературна казка, байкарство, співомовка, оповідання, поезія, дитячий журнал.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4, 5]

Змістовий модуль 2. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ (ХІХ – ХХ СТ.)

Тема 3: Література для дітей і про дітей на межі ХІХ – ХХ ст.

Дидактичні й сатиричні казки І. Франка (збірка «Коли ще звірі говорили»). Прозові твори І. Франка про дітей і для дітей у збірці «Малий Мирон і інші оповідання». Творчий доробок для дітей Олени Пчілки (вірші, байки, оповідання, казки, п'єси, сміховинки, ігри, спотиканки, загадки). Казки Василя Короліва-Старого. Поезії Лесі Українки для дітей. Казки Лесі Українки для дітей «Біда навчить», «Лелія», «Метелик». Поетична творчість, казки та віршовані драматичні твори Олександра Олеся. Казки М. Коцюбинського, адресовані найменшим читачам.

Основні поняття теми: проза, поезія, творчість.

Рекомендована література:

Основна: [1, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4]

Тема 4. Тематичне і жанрове оновлення літератури для дітей у ХХ ст.

Прозові твори для дітей Григора Тютюнника, Є. Гуцала, В. Близнеця, Б. Харчука. Проза для наймолодших читачів В. Сухомлинського. Пригодницька проза В. Нестайка. Повість «В країні сонячних зайчиків». Поезія для дітей I пол ХХ ст. (Павло Тичина, Максим Рильський, Наталя Забіла,

Платон Воронько). Поезія шістдесятників для дітей. Дитяча збірка Ліни Костенко «Бузиновий цар». Вірші для дітей М. Вінграновського «У Неквапи білі лапи». «Книжка для Дзвінки» Ігоря Калинця. Поетичні збірки Івана Світличного «Як гусак говорив так-так-так», «Побреженьки для Яремки». Гумористичні твори О.Вишні. Смішинки, жарти, гуморески, скоромовки (твори Г. Бойка, С. Олійника, Д. Білоуса, П. Глазового та ін.). Створення дитячої драматургії. Поява дитячого театру. Особливості виразного читання.

Основні поняття теми: проза, поезія, творчість.

Рекомендована література:

Основна: [1, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4]

Змістовий модуль 3. ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»

Тема 5. Зміст і структура курсу «Літературне читання»

Державний стандарт початкової освіти. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів із літературного читання. Шкільні програми. Зміст пояснювальної записки. Мета і завдання літературного читання. Сутність поняття «читацька компетентність». Змістові лінії Типових освітніх програм НУШ. Система оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з літературного читання

Основні поняття теми: Державний стандарт початкової освіти, Типові освітні програми; змістові лінії; літературне читання, читацька діяльність, читацька компетентність.

Рекомендована література:

Основна: [2; 3; 4]

Додаткова: [1; 2; 3; 4; 5]

Змістовий модуль 4. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Література для дітей новітнього періоду: Поезія. Казкотерапія.

Сучасна поезія для дітей (Іван Андрусак. Василь Голобородько. Сергій Пантюк. Григорій Фалькович. Галина Малик. Галина Кирпа. Мар'яна Савка. Оксана Кротюк). Віршовані казки, казки-легенди, літературні казки в новітній літературі. Леся Мовчун. Зірка Мензатюк. Галина Ткачук.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Тема 2. Література для дітей новітнього періоду: Проза. Драматургія.

Пригодницька проза (Олександр Дерманський, Леся Вороніна, Галина Пагутяк, Галина Малик). Реалістична проза (Оксана Думанська, Степан Процюк,

Оксана Луцевська). Історичні повісті та романи (Володимир Рутківський). Сучасна драматургія для дітей. Сучасні дитячі видавництва для дітей.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4, 5, 6]

Змістовий модуль 5. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

Тема 3: Методика формування навички читання в контексті літературного читання

Етап «до читання твору»: зняття труднощів техніки читання, підготовка до сприймання емоційно-естетичного змісту твору. Етап «у ході читання»: цілісне сприймання твору, повторне перечитування та аналіз, вторинний синтез. Етап «після читання»: включення прочитаного твору в систему раніше опрацьованих шляхом порівняння їх за змістом, художніми образами, засобами, настроєм.

Рекомендована література:

Основна: [1, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4]

Тема 4. Аналіз художнього твору на уроках літературного читання

Змістовий аналіз поняття «аналіз художнього твору». Літературно-методичний аналіз тексту. Види аналізу художнього твору на уроках літературного читання: услід за автором, пообразний, проблемно-тематичний, комбінований. Методика читання оповідання. Літературознавча пропедевтика на уроках літературного читання.

Рекомендована література:

Основна: [1, 4, 5]

Додаткова: [1, 2, 4]

Змістовий модуль 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Тема 5. Уроки літературного читання

Типи уроків читання і вимоги до їх побудови. Варіативність побудови уроків читання за О.Я. Савченко: уроки вивчення творів одного жанру (вірша, оповідання, казки, легенди та ін.); уроки-сходинки до монографічного вивчення творчості письменника; уроки-інсценізації; уроки з ігровим сюжетом; уроки, на яких поєднуються різні види мистецтв (образотворче мистецтво, поезія, музика, вишивка); уроки-роздуми; інтегровані уроки; уроки-діалоги; уроки розвитку літературних здібностей; узагальнювальні уроки. Аналіз та самоаналіз уроку літературного читання. Розроблення сценаріїв уроків літературного читання поезії, оповідання, казки із застосуванням Smart- дошки; створення казки за поданою схемою розгортання подій. Інтегрований урок літературного читання. Шкільні проекти в початковій школі.

Рекомендована література:**Основна:** [1; 2; 4]**Додаткова:** [1; 2; 3; 4; 5]**6. Контроль навчальних досягнень****6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів****Українська мова з методикою навчання**

Види діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницю	Модулі 1,2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	19	19
Відвідування лабораторних занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	19	190
Робота на лабораторному занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	4	100
Разом			383
Максимальна кількість балів		378 балів	
Розрахунок коефіцієнта		3.78	

Види діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницю	Модулі 1,2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Відвідування практичних занять	1	18	18
Відвідування лабораторних занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30
Робота на практичному занятті	10	18	180
Робота на лабораторному занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	20	100
Виконання модульної роботи	25	4	100
Разом		75	458
Максимальна кількість балів		458 балів	
Розрахунок коефіцієнта		4.58	

Дитяча література з методикою навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	3	3	5	5	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	3	30	5	50	2	20
Робота на лабораторному занятті	10	0	0	1	11	1	11
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	2	10
МКР	25	1	25	1	25	1	25
Разом			86		125		80

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	5	5	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	5	50	3	30	2	20
Робота на лабораторно	10	0	0	1	11	1	11

му занятті							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	2	10
МКР	25	1	25	1	25	1	25
Разом			98		87		91
Максимальна кількість балів: 275							
Розрахунок коефіцієнта: $(291+275):60=9.43$							

$(X+X \cdot 1/60)+40$ (екзамен) = 100 б., де X – кількість балів за навчальну дисципліну у II семестрі; X1 – кількість балів за навчальну дисципліну у III семестрі.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Українська мова з методикою навчання 1 курс, II семестр

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 1	Кількість годин	Кількість балів
1.	Проаналізувати Типові освітні програми НУШ з навчання грамоти (1 клас) щодо змісту основних періодів. Схарактеризувати компетентнісну основу програми, змістові лінії, схематично зобразити структуру програми. Скласти обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти учень початкової школи із розділу: «Навчання грамоти».	10	5
2.	Проаналізувати «Буквар» зі списку альтернативних підручників для 1 класів. Скласти порівняльну таблицю для запису результатів аналізу «Букваря» (два на вибір).	10	5
3.	Розробити план-конспект уроку з вивчення нової букви. Підготувати мультимедійної презентації для роботи з новою буквою на уроках читання й письма.	10	5
4.	Проаналізувати Типові освітні програми НУШ щодо розвитку мовлення молодших школярів. Скласти обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти учень початкової школи із розвитку мовлення. У першій колонці зазначте вміння, а у другій – методи і прийоми, які сприяють ефективності розвитку зазначених умінь і навичок.	16	5
5	Розробити урок із розвитку мовлення учнів (теми і клас – за вибором). Сформулюйте методичні рекомендації з формування культури мовлення молодших школярів. Упорядкувати комплекс вправ і завдань із формування мовних умінь учнів початкової школи. Підготуйте методичні комплекти з відеоматеріалами та інтерактивними сторінками до однієї із навчальних тем (за вибором).	10	5
	Разом	56	25

2 курс, III семестр

№ з/п	Завдання для самостійної роботи ЗМ 1	Кількість годин	Кількість балів
1.	Складіть обґрунтований перелік основних умінь, якими має володіти учень початкової школи із розділів: «Фонетика і графіка (Звуки і букви)», «Лексикологія», «Орфографія», «Грамати́ка (морфологія)», «Грамати́ка (синтаксис)», «Морфемі́ка (Будова слова)». У першій колонці зазначте вміння, а у другій – обґрунтування цих умінь.	6	25
2.	Розробіть фрагменти уроків із розвитку мовлення учнів під час вивчення різних частин мови у початковій школі (теми і клас – за вибором). Сформулюйте методичні рекомендації з формування культури мовлення молодших школярів. Упорядкуйте комплекс дослідницьких вправ і завдань із формування мовних умінь учнів початкової школи. Підготуйте методичні комплекти з відеоматеріалами та інтерактивними сторінками до однієї із навчальних тем (за вибором).	6	25
3.	Розробіть плани-конспекти уроків української мови із тем основних розділів: «Методика вивчення фонетики в початковій школі», «Методика вивчення лексикології в початковій школі», «Методика вивчення орфографії в початковій школі», «Методика вивчення граматики в початковій школі» (теми і клас – за вибором) із застосуванням дослідницьких вправ і завдань.	8	25
4.	Опрацюйте зміст матеріалів підручника «Українська мова», Типової освітньої програми з української мови для початкової школи; основні розділи навчально-методичного посібника «Українська мова і мовлення в початковій школі» («Мова і мовлення», «Текст», «Речення», «Слово. Значення слова», «Слово. Частини мови», «Звуки і букви») та занотуйте найважливішу інформацію у схемах і таблицях.	6	25
Разом		26	100

Дитяча література з методикою навчання**1 курс, II семестр**

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Гумористичні твори для дітей в українській літературі та особливості їх виразного читання Зробити огляд байок Є.Гребінки, П.Гулака-Артемівського, Л.Глібова, С.Руданського, О.Пчілки.	10	5*3=15

2	Жанрова специфіка української дитячої літератури ХХ ст. Підготувати рекламу книжки для дітей одного з письменників: Ліни Костенко, Миколи Вінграновського, Ігоря Калинця, Івана Світличного. Створити відео презентацію про творчість для дітей одного з письменників-шістдесятників	10	5*2=10
3	Особливості змісту програми курсу «Літературне читання» Проаналізувати Типові освітні програми. Підготувати повідомлення про змістові лінії програм з літературного читання. Законспектувати статті, дати визначення читацької компетентності та індикаторів її сформованості: Нова українська школа: розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / Старагіна І.П., Терещенко В.М., Панченков А.О. Харків: Соняшник, 2020. Савченко О. Компетентісна спрямованість нових навчальних програм для початкової школи / О.Савченко // Початкова школа. – 2012. – № 8. – С.1-6. Вашуленко О. Читацька компетентність молодшого школяра : теоретичний аспект / О. Вашуленко // Початкова школа. – 2011. –№1– С.48-51. Вашуленко О. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра / О. Вашуленко // Початкова школа. – 2013. – № 1. – С.13-18.	12	5
4	Особливості підручників «Літературне читання» Проаналізувати підручники для НУШ з літературного читання. 3, 4 клас за напрямками: коло читання, методичний апарат, рубрики, ілюстративний матеріал, формування умінь працювати з твором, наявність творчих завдань.	10	5
		42	35

2 курс, III семестр

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Діагностика рівня сформованості навички читання. 1. Опрацювати матеріали щодо особливостей оцінювання на уроках літературного читання: 1 Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів та методичних рекомендацій до оновлених програм початкової школи (1-4 клас) (Лист МОН України від 17.08.2016 №1/9-437). – http://mon.gov.ua/Новини%202016/08/19/19-08-16-oczin-ta-metodichni.pdf 2. На основі опрацьованого матеріалу підготувати тексти, тести до них для перевірки усвідомленості прочитаного.	3	5
2	Опрацювати матеріали посібника Мартиненко В.О. Індивідуальний підхід до формування і розвитку навички читання молодших школярів : метод. посіб. К., 2020. 88 с.	3	5

	Підготуйте вправи і завдання на розвиток правильного читання (5) і на розвиток осмисленого читання (5).		
3	Розроблення сценаріїв інтегрованих уроків літературного читання поезії, оповідання, казки із застосуванням Smart-дошки	3	5
4	Особливості структури інтегрованого уроку літературного читання I. Опрацювати посібники і статті: 1. Опрацювати посібник «Інтегровані уроки в початковій школі 1 – 4 класи». http://bookland.com/download/r/rk/rk-intu14/sample.pdf 2. Науменко В. О. Урок читання в початкових класах // Початкова освіта. – 2009. – № 43. – С. 3 – 5. 3. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах : посіб. для вчителя. – К. : Освіта, 2007. – 334 с. II. Сформулювати вимоги до інтегрованого уроку літературного читання.	3	5
		12	20

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи, яка полягає в аналізі знань з української мови та дитячої літератури, а також готовності майбутніх фахівців щодо оволодіння практичними вміннями проведення навчальних занять з української мови та літературного читання у ЗЗСО.

Кількість балів	Характеристика
20–25	характеризується глибокою аргументованістю прийнятих рішень 3-ма вагомими аргументами, застосуванням метатекстових засобів для уведення аргументів; використанням різних типів аргументації; аналізом конкретних фактів; добором доцільних прикладів до аргументів; уміннями підсумовувати, узагальнювати свої міркування й доведення загальним висновком; вільним володінням термінологічним апаратом дисципліни; успішністю та оригінальністю вирішення ситуації
15–19	характеризується аргументованістю прийнятих рішень 2-ма вагомими аргументами, застосуванням метатекстових засобів для уведення аргументів; аналізом конкретних фактів; добором доцільних прикладів до аргументів; уміннями підсумовувати, узагальнювати свої міркування й доведення; успішністю вирішення ситуації
9–14	характеризується неповною аргументованістю, істотними неточностями в аналізі прийнятих рішень; помилками у застосуванні термінологічного апарату навчальної дисципліни; труднощами у формулюванні висловлювань
0–8	рівень готовності неаргументований, неструктуровані міркування і доведення, невміння проводити аналіз ситуації та формулювати правильні коментарі та висновки

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Модульний контроль здійснюється у формі тестування, письмової роботи та

перевірки виконання завдань для самостійної роботи.

Тест – 25 питань для кожного студента. Кожна правильна відповідь на питання тесту оцінюється в 1 бал.

Письмова робота – 15 питань. Повна обґрунтована відповідь на кожне з питань оцінюється в 3 бали, часткова обґрунтована – 2 бали, часткова необґрунтована – 1 бал.

Семестрове оцінювання здійснюється у формі екзамену з дисципліни. Форма проведення письмова (комп'ютерне тестування). За правильну відповідь на кожне запитання тесту студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання тесту – 40.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Українська мова з методикою навчання

1. Сучасний звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти.
2. Аналіз сучасних «Букварів».
3. Вправи ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез.
4. Навчально-виховні завдання добукварного періоду. Обсяг знань, умінь, навичок, які учні повинні засвоїти в добукварний період.
5. Можливості добукварного періоду для розвитку усного мовлення й мислення учнів.
6. Методика підготовки першокласників до письма в добукварний період.
7. Коло знань, умінь і навичок, що за програмою засвоюють учні в букварний період.
8. Основні етапи букварного періоду в сучасній методиці.
9. Доцільність паралельного ознайомлення учнів з парними твердими і м'якими приголосними звуками.
10. Структура та методика уроку читання на вивчення нового звука й нової букви.
11. Види аналітико-синтетичних вправ у букварний період, вправи з розвитку мовлення й фонематичного слуху.
12. Випереджувальний принцип звукового аналізу.
13. Способи, види, форми учнівського читання, які використовуються в букварний період.
14. Прийоми пояснення й уточнення лексичного значення слів.
15. Словниково-логічні вправи, які доцільно використовувати на уроці грамоти.
16. Методика роботи над синонімами, антонімами, багатозначними словами.
17. Методика роботи над загадками, скоромовками у зв'язку з опрацюванням «Букваря».
18. Способи навчання письма в букварний період, вимоги до техніки й засобів письма.
19. Основні прийоми навчання учнів писати нову букву, склади, слова з новою буквою.

20. Прийоми, які застосовуються для вироблення в першокласників грамотного письма.

21. Види вправ на уроках письма, прийоми запобігання можливим помилкам у письмі учнів.

22. Види самостійної роботи, методика їх організації на уроках читання, письма.

23. Завдання післябукварного періоду. Особливості структури й методики уроків читання й письма в цей період.

24. Види роботи над реченням і зв'язним мовленням у букварний і післябукварний періоди.

25. Аналіз уроків навчання грамоти.

26. Види мовлення актуальні для початкової мовної освіти.

27. Фактори, що впливають на успішність розвитку зв'язного мовлення школярів.

28. Види мовленнєвої діяльності, розвиток яких здійснюється в початковій школі відповідно до чинних Типових освітніх програм.

29. Особливості діалогічного мовлення. Розкрийте методику формування в молодших школярів умінь будувати діалог.

30. Особливості монологічного мовлення і зміст та завдання роботи над його розвитком в початковій школі.

31. Методи розвитку мовлення.

32. Зміст роботи над формуванням у молодших школярів орфоепічних умінь.

33. Зміст роботи з розвитку мовлення на лексичному рівні.

34. Види лексичних вправ у початкових класах. Методика їх застосування.

35. Зміст роботи над словосполученням в початковій школі.

36. Види вправ з реченнями, які використовуються в початкових класах.

37. Вміння учнів у побудові зв'язного висловлювання.

38. Зміст роботи над різними видами переказів у початковій школі.

39. Види усних і письмових творів, над якими працюють молодші школярі.

40. Методика формування в учнів початкових класів умінь здійснювати самоперевірку і найпростіше редагування власного переказу чи твору.

2 курс, III семестр

Методика вивчення основних тем початкового курсу української мови:

1. Тема: «Особливості голосних і приголосних звуків».
2. Тема: «Голосні звуки, позначення їх буквами на письмі».
3. Тема: «Наголошені і ненаголошені голосні звуки».
4. Тема: «Ненаголошені голосні звуки».
5. Тема: «Приголосні звуки, позначення їх буквами на письмі».
6. Тема: «Дзвінки і глухі приголосні звуки».
7. Тема: «Тверді і м'які приголосні звуки».
8. Тема: «Склад» (2 клас).
9. Тема: «Наголос» (2 клас).
10. Тема: «Однозначні і багатозначні слова» в початкових класах.

11. Тема: «Пряме і переносне значення слова» в початкових класах.
12. Тема: «Синоніми» в початкових класах.
13. Тема: «Антоніми» в початкових класах.
14. Тема: «Іменник» у початкових класах (2 – 4 класи).
15. Тема: «Прикметник» у початкових класах (2 – 4 класи).
16. Тема: «Дієслово» в початкових класах (2 – 4 класи).
17. Тема: «Числівник» у початкових класах (4 клас).
18. Тема: «Займенник» у початкових класах (4 клас).
19. Тема: «Прислівник» у початкових класах (4 клас).
20. Тема: «Корінь» (3 клас).
21. Тема: «Префікс» (3 клас).
22. Тема: «Суфікс» (3 клас).
23. Тема: «Закінчення» (3 клас).
24. Тема: «Основа слова» (3 клас).
25. Тема: «Розповідні, питальні і спонукальні речення».
26. Тема: «Окличні і неокличні речення».
27. Тема: «Зв'язок слів у реченні».
28. Тема: «Головні члени речення».
29. Тема: «Другорядні члени речення».
30. Тема: «Однорідні члени речення».
31. Тема: «Розвиток мовлення учнів початкової школи».
32. Тема: «Розвиток культури мовлення молодших школярів».

Дитяча література з методикою навчання

1. Виникнення і розвиток дитячої літератури. Перші друковані книжки для дітей.
2. Специфіка дитячої літератури.
3. Специфіка та багатство жанрів українського фольклору.
4. Пісенна народна творчість. Дитячі пісні.
5. Малі фольклорні жанри: загадки, прислів'я, приказки.
6. Ігровий фольклор: скоромовки, лічилки, забавлянки, потішки.
7. Народний казковий епос.
8. Українська дитяча література (XIX ст. – початок XX ст.).
9. Розвиток дитячої літератури у XX ст.
10. Дитяча література на сучасному етапі.
11. Розвиток української драматургії для дітей.
12. Розвиток пригодницької та науково-фантастичної літератури для дітей.
13. Розвиток дитячої періодики.
14. Творчість письменника-філософа Г.С. Сковороди для дітей.
15. Т.Г. Шевченко Твори для дітей. Кобзар і наша сучасність.
16. Педагогічні погляди Марка Вовчка. Казки, оповідання, переклади.
17. Л.І. Глібов Байки та лірика. Акрівірші.
18. Франко І.Я. Оповідання для дітей. Казки.
19. Коцюбинський М.М. Твори для дітей.
20. Леся Українка. Твори для дітей. Казки

21. Особливість творів для дітей Б. Грінченка, В. Стефаника, С.Васильченка.
22. Творчість Н. Забіли.
23. В.Сухомлинський: твори для дітей.
24. Творчість Марійки Підгірянки та Д. Павличка для дітей.
25. В. Нестайко: твори для дітей.
26. Казки В. Симоненка.
27. Збірка «Бузиновий цар» Л. Костенко.
28. Вступна бесіда на уроках літературного читання.
29. Аналітична бесіда на уроках літературного читання.
30. Змістові лінії Типової освітньої програми з літературного читання.
31. Узагальнююча бесіда на уроках літературного читання.
32. Типи уроків літературного читання в початковій школі.
33. Навичка читання, шляхи її удосконалення.
34. Засоби інтонаційної виразності під час читання.
35. Послідовність роботи з художнім твором на уроках літературного читання у початковій школі.
36. Вправи на розширення кута зору, доцільність їх застосування на уроці літературного читання.
37. Вправи на розвиток антиципації, доцільність їх застосування на уроці літературного читання.
38. Вправи на формування чіткої вимови, доцільність їх застосування на уроці літературного читання.
39. Жанрові особливості фантастичних казок, методика їх читання.
40. Дидактико-методична доцільність етапу роботи над твором «Після читання».
41. Дидактико-методична доцільність етапу роботи над твором «До читання».
42. Дидактико-методична доцільність етапу роботи над твором «Під час читання».
43. Пейзажна лірика, методика їх аналізу.
44. Послідовність дій під час формування вміння складати план тексту.
45. Послідовність роботи з оповіданням на уроках літературного читання.
46. Стислий переказ змісту прочитаного на уроках літературного читання.
47. Види робіт із прислів'ями та приказками на уроках літературного читання.
48. Вибірковий переказ прочитаного на уроках літературного читання.
49. Особливості читання творів пейзажної лірики.
50. Особливості формування в учнів уміння створювати словесні картини на основі прочитаного на уроках літературного читання.
51. Послідовність роботи з художнім твором на уроках літературного читання у початковій школі.
52. Методика формування в учнів уявлення про жанрові особливості прислів'я, приказки.
53. Методика формування в учнів уявлення про жанрові особливості

лічилки. Види робіт із лічилками на уроках літературного читання.

54. Жанрові особливості науково-художніх текстів, методика їх опрацювання.

55. Прийом «читання в особах», його значення для розуміння особливостей персонажів твору.

56. Види бесід на уроках літературного читання, їхнє значення і місце у структурі уроку.

57. Види наочності на уроках літературного читання, доцільність її застосування.

58. Особливості проведення словникової роботи на уроках літературного читання, її місце в структурі уроку літературного читання творів різних жанрів.

59. Види переказу на уроках літературного читання, вимоги програми до умінь користуватися кожним видом переказу.

60. Вступна бесіда на уроках літературного читання.

61. Методичні підходи щодо формування швидкості, усвідомленості читання, читання «мовчки».

62. Послідовність дій під час формування вміння складати план тексту.

63. Послідовність проведення аналізу художнього твору «услід за автором».

64. Особливості проведення вправ на формування чіткої вимови, доцільність їх застосування на уроці літературного читання.

65. Послідовність проведення проблемно-тематичного аналізу художнього твору.

66. Послідовність проведення пообразного аналізу художнього твору.

67. Жанрові особливості загадки, методика її опрацювання.

7. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FХ	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Українська мова з методикою навчання

Основні

1. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі / М.С. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта». 2018. – 178 с.
2. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2016. – 364 с.
3. Нова українська школа: поради для вчителя / За заг. ред. Бібік Н.М. – К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
4. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1 – 2 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.
5. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова : Модульний курс: навч. посіб. – К. : Вища шк., 2007. – 823 с.

Додаткові

1. Білоусенко Т. І. Проблемно-ситуативні завдання на уроках української мови : посібник для вчителя / Т. І. Білоусенко, В. В. Явір. – К. : Освіта, 1990. – 128 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://base.kristti.com.ua/?p=4749>.ua/?p=4749 – Назва з екрана.
3. Мацько Л.І. Українська мова як засіб формування національної свідомості / Л.І. Мацько // Українська мова як державна в Україні : зб. матеріалів. – К. : 2016. – С.74–82.
4. Методика викладання української мови: навч. посібник /С.І. Дорошенко, М.С. Вашуленко, О.І. Мельничайко та ін.; за ред. С.І. Дорошенка. – 2-е вид. перероб. і допов. – К. : Вища шк., 2010. – 398 с.
5. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч. посібн. / О. Пономарів. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 240 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 416 с.
7. Тоцька Н.І. Фонетика української мови та її вивчення в початкових класах / Н. І. Тоцька. – К. : Вища. шк. – 2014. – 176 с.
8. Українська мова з методикою навчання в початкових класах: Інтегрований курс : підручн. / за ред.: А.П. Каніщенко, Г.О. Ткачук. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. К. : Промінь, 2008. – 232 с.

Інтернет-ресурси

1. Навчальні програми для початкової школи (1-4 класи) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/program/8793/>
2. Оновлені програми для початкової школи 1-4 класів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasiv>

Дитяча література з методикою навчання

Основні

1. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва : підруч. / Т. Качак. – К. : ВЦ «Академія», 2018. – 2-ге вид. – 352 с.
2. Марко В. Аналіз художнього твору : навч. посіб. / В. Марко. – К. : ВЦ «Академія», 2015. – 2-ге вид. – 256 с.
3. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Стус Т.В. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. – 160 с.
4. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Стус Т.В. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. – 192 с.

Додаткові

1. Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей : підруч. К. : ВЦ «Академія», 2014. 2-ге вид. 416 с.
2. Мартиненко В.О. Індивідуальний підхід до формування і розвитку навички читання молодших школярів : метод. посіб. К., 2020. 88 с.
3. Нова українська школа: розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / Старагіна І.П., Терещенко В.М., Панченков А.О. Харків: Соняшник, 2020. 176 с.
4. Руснак І. Є. Український фольклор. 2-ге видання, стереотипне / І.Є. Руснак. К. : ВЦ «Академія», 2012. 2-ге вид. 304 с.
5. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках з літературного читання : метод. посіб. К., 2020. 104 с.

Додаткові Інтернет-ресурси

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Електронні версії підручників для учнів 4 класів. Літературне читання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv-dlya-uchniv-4-h-klasiv/ukrayinska-mova-literatume-chitannya/>
3. «Знання у дії» у навчально-методичних комплектах з Літературного читання Савченко О.Я. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.osvita-dim.com.ua/index.php?form_page=14420
4. Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ru/about- ministry/normative/6026->
5. Оновлені програми для початкової школи 2019–2020 н.р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasiv>
6. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Стус Т.В. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/hrestomatiya_ukr-lit-1-2klass.pdf
7. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Стус Т.В. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/hrestomatiya_ukr-lit-3-4klass.pdf

1 курс, II семестр

Разом: 120 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 38 год., лабораторні – 4, самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год., залік.

Модулі	Змістовий модуль I									
Назва Модуля	Українська мова з методикою навчання грамоти									
Кількість балів за модуль	200 балів									
Лекції	1			2				3		
Теми лекцій	Методика навчання української мови як педагогічна наука (1 бал)			Наукові основи методики навчання грамоти (1 бал)				Методика навчання грамоти та її основні етапи (1 бал)		
Теми семінарських занять	Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти (11 балів)									
Теми практичних занять	ПЗ №1 (11 балів)	ПЗ №2 (11 балів)	ПЗ №3 (11 балів)	ПЗ №4 (11 балів)	ПЗ №5 (11 балів)	ПЗ №6 (11 балів)	ПЗ №7 (11 балів)	ПЗ №8 (11 балів)	ПЗ №9 (11 балів)	ПЗ №10 (11 балів)
Теми лабораторних занять	Моделювання уроків читання і письма в добукварний період (11 балів)									
Самостійна робота	15 б									
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				

Модулі	Змістовий модуль II									
Назва Модуля	Методика розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи									
Кількість балів за модуль	183 балів									
Лекції	1					2				
Теми лекцій	Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів (1 бал)					Розвиток зв'язного мовлення учнів у початкових класах ЗЗСО (1 бал)				
Теми семінарських занять	Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови в початкових класах ЗЗСО (11 балів)									
Теми практичних занять	ПЗ № 1 (11 балів)	ПЗ № 2 (11 балів)	ПЗ № 3 (11 балів)	ПЗ № 4 (11 балів)	ПЗ № 5 (11 балів)	ПЗ № 6 (11 балів)	ПЗ № 7 (11 балів)	ПЗ № 8 (11 балів)	ПЗ № 9 (11 балів)	ПЗ № 10 (11 балів)
Теми лабораторних занять	Моделювання уроків розвитку мовлення в початковій школі (11 балів)									
Самостійна робота	10 балів									
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)					Модульна контрольна робота 4 (25 балів)				
Підсумковий контроль	лекції – 5 б., семінарські заняття – 22б., практичні заняття – 209 б., лабораторні – 22 б, самостійна робота – 20б., модульні роботи – 100 б. Усього 378 б.									

2 курс, III семестр

Разом: лекції – 10 год., практичні заняття – 36 год., семінарські заняття – 6 год., лабораторні заняття – 4 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМІ			
Назва модуля	Українська мова з методикою вивчення фонетики, лексикології й орфографії			
К-сть балів за модуль	214 б.			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій (відвідування – 4 бали)	Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (1 б.)	Фонетика і методика навчання її в початковій школі (1 б.)	Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)	Орфографія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття) 110 балів	Теоретичні основи вивчення курсу «Українська мова з методикою навчання» (11 б.)	Фонетика і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Лексикологія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Орфографія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)
Самостійна робота	50 балів			
Види поточного контролю	МКР 1-2 (50 балів)			
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 4 б., практ. – 10 б., роб. на практ. – 100 б., МКР – 50 б., сам. роб. – 50 б. Разом – 214 балів. Коефіцієнт – 2.14			

Тиждень	1	2	3	4
Модулі	ЗМ 2			
Назва модуля	Українська мова з методикою вивчення основних розділів граматики			
К-сть балів за модуль	244 б.			
Лекції	1	2	3	
Теми лекцій (відвідування – 1 бал)	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (1 б.)			
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття) 33 бали	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (22 б.)	Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (11 б.)		
Теми лабораторних занять (відвідування, робота під час заняття) 22 бали			Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (22 б.)	
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття) 88 балів	Морфологія і методика навчання її в початковій школі (33 б.)	Морфеміка і методика навчання її в початковій школі (22 б.)	Синтаксис і методика навчання його в початковій школі (33 б.)	
Самостійна робота	50 балів			
Види поточного контролю	МКР 3-4 (50 балів)			
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 1 б., сем. – 3 б., роб. на сем. – 30 б., практ. – 8 б., роб. на практ. – 80 б, лаб. – 2 б., роб. на лаб. – 20 б., МКР – 50 б., сам. роб. – 50 б. Разом – 244 бали. Коефіцієнт – 2.44			
Разом	Максимальна кількість балів (ЗМ 1 + ЗМ 2) – 458 б. Коефіцієнт – 4.58			

**Навчально-методична карта дисципліни Рідномовна освіта: «Дитяча література з методикою навчання»
I курс, 2 семестр**

Разом: 90 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 20 год., лабораторні – 4, самостійна робота – 12 год., ПМК – 6 год., іспит - 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I		
Назва модуля	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ		
Кількість балів за модуль	86 балів		
Лекції	1	2	
Теми лекцій	Дитяча література як предмет вивчення (1 бал)	Література для дітей і про дітей XIX ст. (1 бал)	
Теми семінарських занять	Письменники XIX ст. для дітей (11 балів)		
Теми практичних занять	Фольклор для дітей (11 балів)	Українські народні казки (11 балів)	Твори Бориса Грінченка для дітей 11 балів)
Теми лабораторних занять	-		
Самостійна робота	15 б		
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
Модулі	Змістовий модуль II		
Назва модуля	РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ (XIX – XX СТ.)		
Кількість балів за модуль	125 бали		
Лекції	1	2	
Теми лекцій	Література для дітей і про дітей на межі XIX – XX ст. (1 бал)	Тематичне і жанрове оновлення літератури для дітей у XX ст. (1 бал)	
Теми семінарських занять	Літературна казка кінця XIX – початку XX ст.. (11 балів)	Проза для дітей II половини XX ст. (11 балів)	

Теми практичних занять	Письменники-модерністи для дітей (11 балів)	Твори В.Сухомлинського для дітей (11 балів)	Поетичні твори Ліни Костенко, І.Світличного, М.Вінграновського для дітей (11 балів)	Творчість В.Нестайка (11 балів)	Гумористичні твори Г.Бойка, С.Олійника, Д.Білоуса в дитячому читанні (11 балів)
Теми лабораторних занять	Виразне читання творів українських письменників для дітей ХХ ст. (11 балів)				
Самостійна робота	10 балів				
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
Модулі	Змістовий модуль III				
Назва модуля	ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ»				
Кількість балів за модуль	80 бали				
Лекції	1				
Теми лекцій	Зміст і структура курсу «Літературне читання» (1 бал)				
Теми семінарських занять	Шкільні програми (11 балів)				
Теми практичних занять	Особливості змісту підручників «Літературне читання». Аналіз методичних посібників, методичних статей з формування навички читання (11 балів)	Організація творчої діяльності учнів на основі прочитаного (11 балів)			
Теми лабораторних занять	Порівняльний аналіз шкільних програм і підручників з читання (11 балів)				
Самостійна робота	5 балів		5 балів		
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				

II курс, 3 семестр

Разом: 90 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 20 год., лабораторні – 4, самостійна робота – 12 год., ПМК – 6 год., іспит - 30 год.

Модулі	Змістовий модуль IV				
Назва Модуля	ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ				
Кількість балів за модуль	98 балів				
Лекції	1		2		
Теми лекцій	Література для дітей XXI ст.: Поезія. Казкотерапія (1 бал)		Література для дітей XXI ст.: Проза. Драматургія (1 бал)		
Теми семінарських занять	Жанрові особливості української літератури для дітей (11 балів)				
Теми практичних занять	Сучасна поезія для дітей (11 балів)	Казки сучасних українських письменників (11 балів)	Пригодницька проза Олександра Дерманського (11 балів)	Творчість Лесі Ворониної (11 балів)	Твори для дітей Зірки Мензатюк (11 балів)
Теми лабораторних занять	-				
Самостійна робота	5 б				
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				

Модулі	Змістовий модуль V	
Назва модуля	МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ	
Кількість балів за модуль	87 бали	
Лекції	1	2
Теми лекцій	Методика формування навички читання в контексті літературного читання (1 бал)	Аналіз художнього твору на уроках літературного читання. (1 бал)

Теми семінарських занять	Літературознавча пропедевтика на уроках літературного читання (11 балів)		
Теми практичних занять	Етапи роботи з художнім твором на уроках літературного читання (11 балів)	Методика читання оповідання (11 балів)	Методика аналізу казки і легенди (11 балів)
Теми лабораторних занять	Методика проведення вправ на формування правильності, швидкості, усвідомленості, виразності читання (11 балів)		
Самостійна робота	5 балів		
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Модулі	Змістовий модуль VI		
Назва модуля	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ		
Кількість балів за модуль	91 бали		
Лекції	1		
Теми лекцій	Сучасний урок літературного читання (1 бал)		
Теми семінарських занять	Типи і змістове наповнення уроків літературного читання (11 балів)	Шкільні проекти в початковій школі (11 балів)	
Теми практичних занять	Інтегрований урок літературного читання (11 балів)	Розроблення сценаріїв уроків літературного читання поезії, оповідання, казки із застосуванням Smart- дошки; створення казки за поданою схемою розгортання подій (11 балів)	
Теми лабораторних занять	Проведення і аналіз уроків літературного читання (11 балів)		
Самостійна робота	(5 балів)	5 балів	
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		

